

UCHWAŁA NR LII/474/2022
RADY GMINY ZBUCZYN
z dnia 29 marca 2022 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zbuczyn na lata 2022 – 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) Rada Gminy Zbuczyn uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zbuczyn na lata 2022 – 2026 w brzmieniu, stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Ireneusz Chomka

Załącznik
do uchwały Nr LII/474/2022
Rady Gminy Zbuczyn
z dnia 29 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE ZBUCZYN NA LATA 2022– 2026**

SPIS TREŚCI:

- I. WSTĘP**
- II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU**
- III. DIAGNOZA SYTUACJI PRZEMOCY**
 - 1. Definicja przemocy, jej rodzaje i formy
 - 2. Charakterystyka Gminy Zbuczyn
 - 3. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Zbuczyn
- IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**
 - 1. Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - 2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - 3. Cele programu, działania, realizatorzy, wskaźniki, terminy realizacji.
- V. ADRESACI PROGRAMU**
- VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU**
- VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU**
- VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU**
- IX. PODSUMOWANIE**

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej.

W sytuacji, gdy rodzina doświadcza dezorganizacji, zazwyczaj pojawiają się trudności w realizowaniu podstawowych zadań, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Jedną z form dezorganizacji życia rodzinnego jest przemoc. Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, które powoduje szkody na zdrowiu psychicznym, zdrowiu fizycznym, jak i niesie poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym. Przemoc domowa jest poważnym problemem społecznym, który niszczy system rodzinny, rozsadza go od środka oraz odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju. Niezbędne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje gminy do opracowywania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, którego celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zbuczyn na lata 2022-2026:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- 3) ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 4) ustawa z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- 5) ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 7) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zgodnie z zapisem w art. 6 ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zbuczyn na lata 2022-2026 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych m.in.: Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 r.,

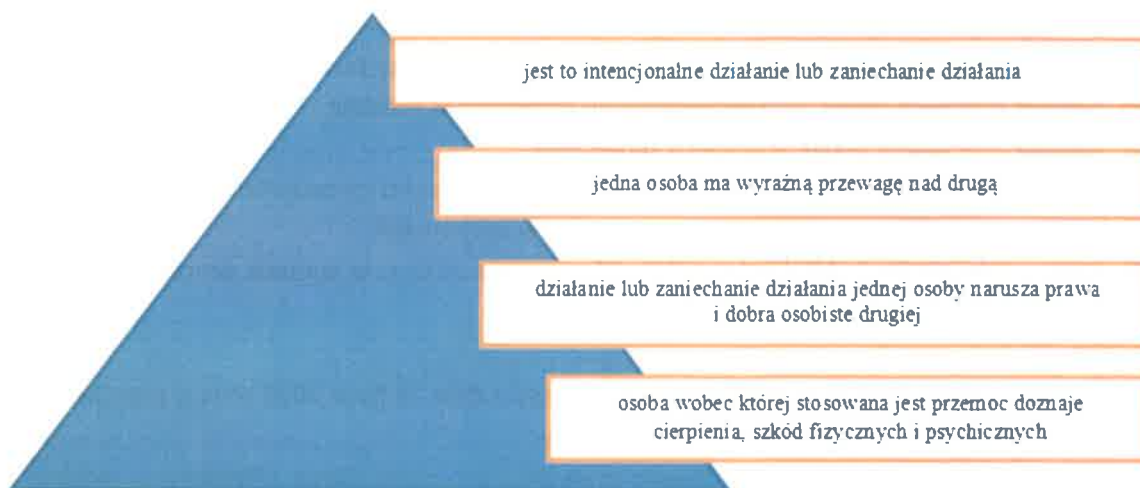
którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

III. DIAGNOZA SYTUACJI PRZEMOCY

1. Definicja przemocy, jej rodzaje i formy

Przemoc w rodzinie jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Literatura dotycząca tej problematyki jest bardzo bogata – można spotkać wiele definicji przemocy w rodzinie. Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to: „*Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 czyn zabroniony § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”. Tak więc w prawnym rozumieniu przemoc nie dotyczy tylko członków rodziny, ale również tych osób, które pozostają ze sobą w relacji zależności poprzez wspólne zamieszkiwanie. Często przejawy przemocy domowej są spektakularne i wówczas nie ma żadnych wątpliwości w jej rozpoznawaniu. Potrzebne jest jednak określenie praktycznych kryteriów wskazujących na obecność przemocy w bardziej złożonych przypadkach. Wykres nr 1 pokazuje najczęściej przyjmowane przez polskich specjalistów kryteria wyodrębniania przemocy domowej.

Wykres 1. Kryteria wskazujące na obecność przemocy domowej

Źródło: Opracowane na podstawie książki Jerzego Mellibrudy „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009

Zatem w przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób krzywdzący dla innych członków rodziny. Dodać należy, że przemocy zawsze towarzyszy relacja zależności. Ta dysproporcja sił jest też czynnikiem, który odróżnia konflikt od zjawiska przemocy. W konflikcie mamy do czynienia z wyrównanymi siłami dwóch stron.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy. Tabela nr 1 przedstawia rodzaje i formy przemocy w rodzinie.

Tabela 1. Rodzaje przemocy i formy przemocy

Rodzaj przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, spoliczkowanie, uszkodzenia ciała (zasinienia, zadrapania, krwawienia, oparzenia)
Przemoc psychiczna	izolacja, wyzwiska, ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, krytykowanie, poniżanie, demoralizacja, ciągle niepokojenie
Przemoc seksualna	zmuszanie do obcowania płciowego lub innych czynności seksualnych
Przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych członków rodziny
Zaniedbanie	nieprawidłowe żywienie, brak dbałości o higienę osobistą, pozbawienie osoby kontaktów z innymi ludźmi poprzez zamykanie jej w domu oraz utrudnianie kontaktów z dalszą rodziną, środowiskiem sąsiedzkim, brak kontroli i pozbawienie opieki przez długi czas, zaniedbanie stanu zdrowia, brak kontroli i zainteresowania w realizacji obowiązku szkolnego

Źródło: Opracowane na podstawie wzorów formularzy procedury „Niebieskie Karty”

2. Charakterystyka Gminy Zbuczyn

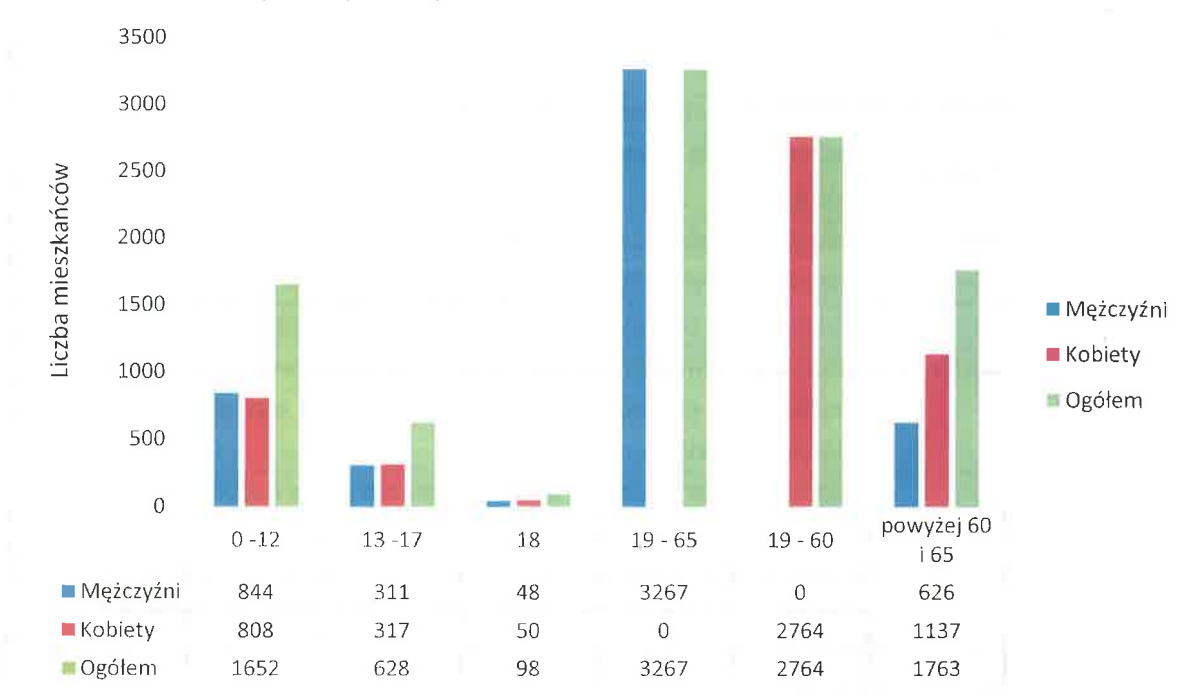
Gmina Zbuczyn jest gminą wiejską, położona w województwie mazowieckim i jest to największa gmina w powiecie siedleckim, jedna z większych w kraju. Powierzchnia gminy stanowi 211 km², na której jest 43 miejscowości i 46 sołectw. Gmina Zbuczyn liczy 10 172 mieszkańców, z czego 5 096 osób (50,1%) osób to mężczyźni, a 5 076 osób (49,9%) to kobiety. Gmina Zbuczyn liczyła w 2021 roku 10 172 mieszkańców.

Tabela 2. Sytuacja demograficzna Gminy Zbuczyn

Wiek mieszkańców	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0 - 12	844	808	1652
13 - 17	311	317	628
18	48	50	98
19 - 60	0	2764	2764
19- 65	3267	0	3267
> 60	0	1137	1137
> 65	626	0	626
Ogółem	5096	5076	10172

Źródło: Dane wydziału ewidencji ludności – USC Zbuczyn

Wykres 2. Mieszkańcy Gminy Zbuczyn w 2021 r.

Źródło: Dane wydziału ewidencji ludności – USC Zbuczyn

3. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Zbuczyn

Przemoc w rodzinie jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie.

Statystyki pokazują, że wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych.

Problem przemocy w rodzinie występującej na terenie Gminy Zbuczyn scharakteryzowano na podstawie danych statystycznych pochodzących ze sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w poszczególnych latach, sprawozdań dotyczących działalności Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zbuczynie oraz Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych.

W latach 2017-2021 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 151 procedur „Niebieskie Karty”. Najwyższą wartość odnotowano w 2017 r. - 38, natomiast najniższą w 2021 r. - 20. W latach 2017-2021 Zespół Interdyscyplinarny kontynuował z poprzednich lat łącznie 91 procedur „Niebieskie Karty”. Dokładne dane w tym zakresie przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2017 -2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w danym roku kalendarzowym	38	31	27	35	20
Liczba kontynuowanych procedur Niebieskiej Karty z poprzednich lat	23	23	19	19	7

Źródło: Opracowane na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zbuczynie sporządzonych w okresie od 2017 - 2021 r.

Analizując udział poszczególnych instytucji uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” w omawianym okresie, najczęściej (107) założyła Policja. Wynika to ze specyfiki pracy tej instytucji, której służby mają pierwszy kontakt z osobą doznającą przemocy lub stosującą przemoc w rodzinie. To policja w pierwszej kolejności podejmuje działania interwencyjne mające na celu zabezpieczenie osób poszkodowanych oraz odizolowanie od sprawców. Ta instytucja najczęściej staje się swoistego rodzaju źródłem pierwszych informacji, które mają gwarantować osobie doznającej przemocy w rodzinie właściwe postępowanie i podejmowanie odpowiednich działań. Funkcjonariusze informują o podmiotach wypełniających funkcje nakierowane na wspieranie i pomoc. Tabela nr 4 obrazuje aktywność poszczególnych instytucji we wszczynaniu procedur „Niebieskie Karty” w latach 2017-2021

Tabela 4. Liczba procedur Niebieskie Karty wszczętych przez poszczególne instytucje w latach 2017 – 2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	Razem
Jednostka organizacyjna pomocy społecznej	11	11	6	9	4	41
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2	0	0	0	0	2
Policja	24	20	21	26	16	107
Oświata	1	0	0	0	0	1
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0	0
Razem	38	31	27	35	20	151

Źródło: Opracowane na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zbuczynie sporządzonych w okresie od 2017 - 2021 r.

Zadaniem ustawowym Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zbuczynie zgodnie z art. 9b pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z członkami Zespołu powołuje grupy robocze dla danej rodziny. W latach 2017-2021 odbyło się 20 spotkań zespołu Interdyscyplinarnego oraz 515 spotkań grup roboczych. Przedmiotowe dane zawarto w Tabeli nr 5.

Tabela 5. Ilość spotkań Zespołu interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	Razem
Ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	5	3	4	20
Ilość spotkań grup roboczych	115	119	80	114	87	515

Źródło: Opracowane na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zbuczynie sporządzonych w okresie od 2017 - 2021 r.

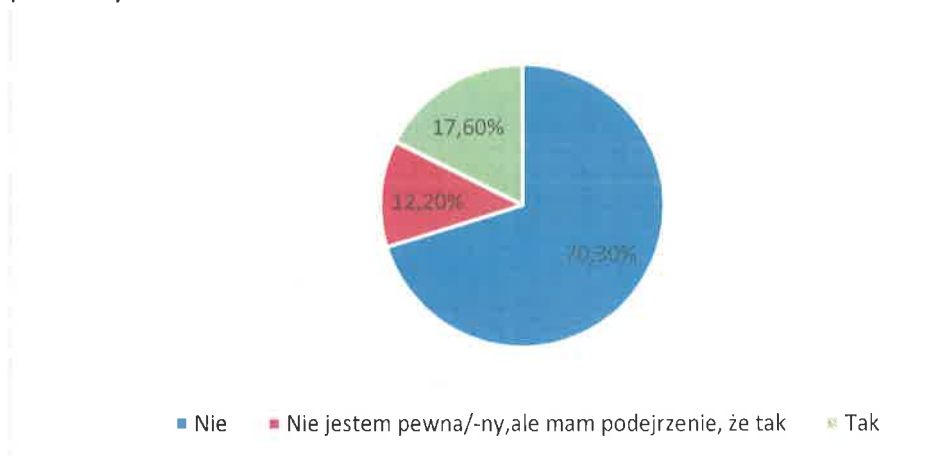
W miesiącu styczniu 2022 roku na terenie Gminy Zbuczyn zostały przeprowadzone badania ankietowe w celu sporządzenia „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych”. Badania dotyczyły takich problemów społecznych jak bezrobocie, bieda, ubóstwo, wzrost przestępczości, kryzys rodziny – problemy wychowawcze, kryzys norm moralnych, przemoc, zarówno w rodzinie jak i w środowisku szkolnym, podejmowanie zachowań ryzykownych takich jak: nadużywanie alkoholu, nikotyny, dopalaczy, narkotyków, uzależnienia od gier, hazardu, przemocy w rodzinie oraz w środowisku szkolnym/rówieśniczym, cyberprzemocy, a także korzystania z mediów, internetu, które prowadzą do uzależnienia. Celem badań było uzyskanie informacji dotyczących postaw społecznych wobec powyższych zjawisk. Informacja dotyczące problemów społecznych zebrane zostały w badaniach ankietowych, które zostały przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Zbuczyn, w trzech grupach reprezentujących lokalne środowisko:

- 74 uczniów klas ósmych szkół podstawowych z terenu gminy Zbuczyn, 41 kobiet, tj. 55,4% ogółu badanej grupy wiekowej i 33 mężczyzn (tj. 44,6%),
- 66 dorosłych mieszkańców gminy Zbuczyn, 55 kobiet, tj. 83,3% ogółu badanej grupy i 11 mężczyzn (tj. 16,7%),
- 16 osób dorosłych, które są właścicielami lub pracownikami punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Badając świadomość młodzieży w zakresie różnych problemów społecznych, zadano pytanie dotyczące przemocy, jako intencjonalnego działania lub zaniechanie wskazanego działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Zadane zostało pytanie: Czy w Twoim otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”), które doświadczają przemocy w rodzinie?

Wykres 3. Czy w Twoim otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”), które doświadczają przemocy w rodzinie?

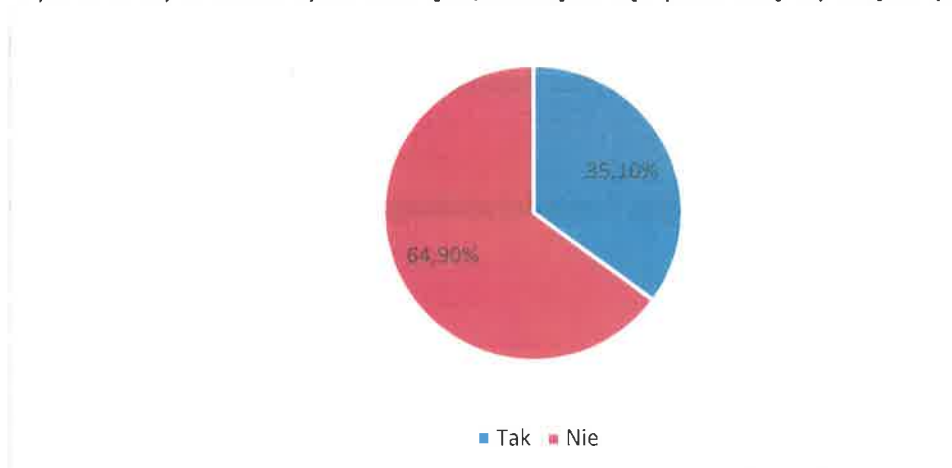

Z pośród badanych:

- 13 osób, tj. 17,6% ogółu badanych wskazało, że zna osoby doświadczające przemoc,
- 52 osoby (70,3%) nie zna takich osób,
- 9 osób (12,2%) odpowiedziało, że nie ma pewności ale podejrzewa, osoby znane w otoczeniu doświadczają przemocy.

Ankietowani zapytani zostali również o osobiste doświadczenia przemocy. Czy w swoim życiu zetknąłeś/zetknęłaś się z przemocą fizyczną lub psychiczną?

Wykres 4. Czy w swoim życiu zetknąłeś/zetknęłaś się z przemocą fizyczną lub psychiczną?

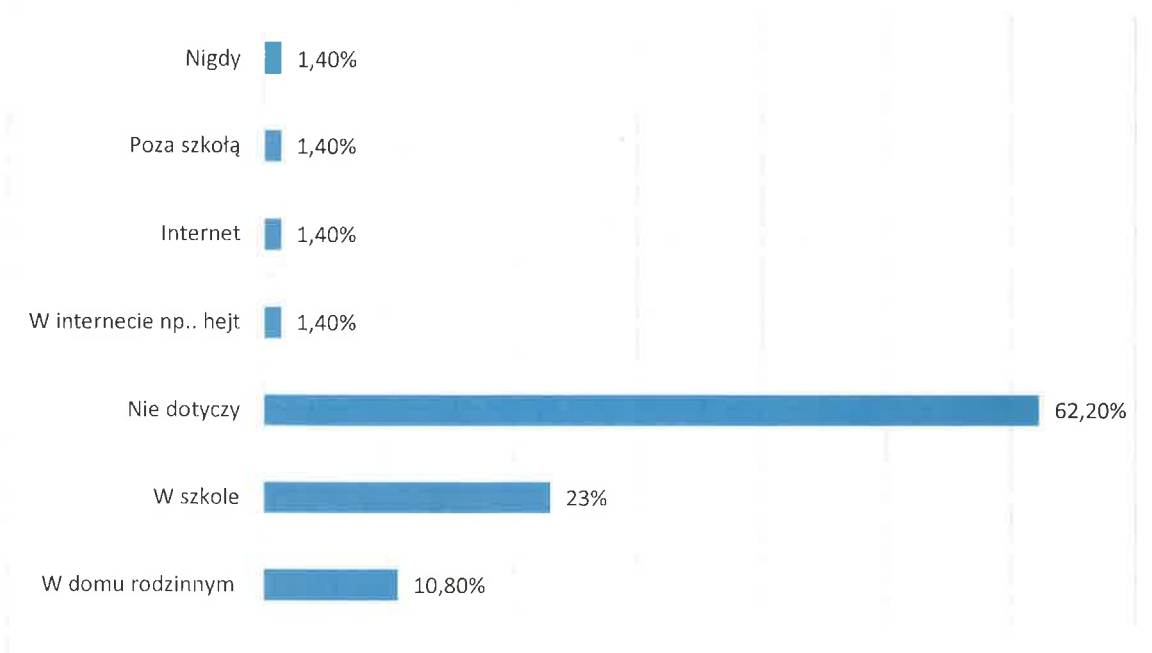

Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż 26 osób, tj. 35,1% osób objętych badaniem zetknęło się z przemocą, a 48 osób (64,9%) nie.

Następne pytanie ankietowe brzmiało: Jeżeli doświadczyłaś/doświadczyłeś przemocy to miało to miejsce?

Młodzi ludzie objęci badaniem wskazali, że doświadczyli przemocy w takich miejscach jak dom rodzinny czy szkoła.

Wykres 5. Jeżeli doświadczyłaś/doświadczyłeś przemocy to miało to miejsce?

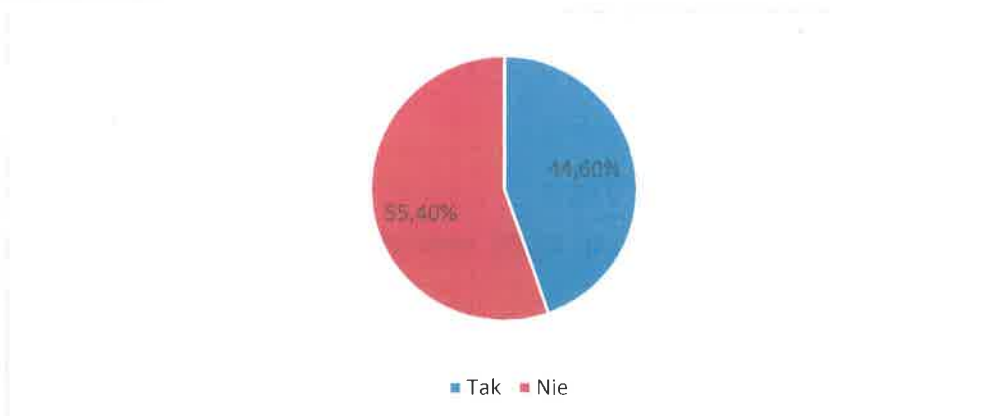

Szczegółowe odpowiedzi na powyższe pytanie przedstawiają się następująco:

- 8 osób czyli 10,8% ogólnej liczby badanych doświadczyło przemocy w domu rodzinnym,
- 17 osób (23,6%) w szkole,
- 46 osób (62,2%) odpowiedziało, że ich to nie dotyczy,
- pozostałe osoby wskazały inną odpowiedź, np. poza szkołą, w internecie, hejt.

Kolejne pytanie skierowane do młodych ludzi dotyczyło możliwości udzielenia pomocy. Pytanie brzmiało: Czy wiesz, gdzie może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy, w Twoim rejonie zamieszkania?

Wykres 6. Czy wiesz, gdzie może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy, w Twoim rejonie zamieszkania?

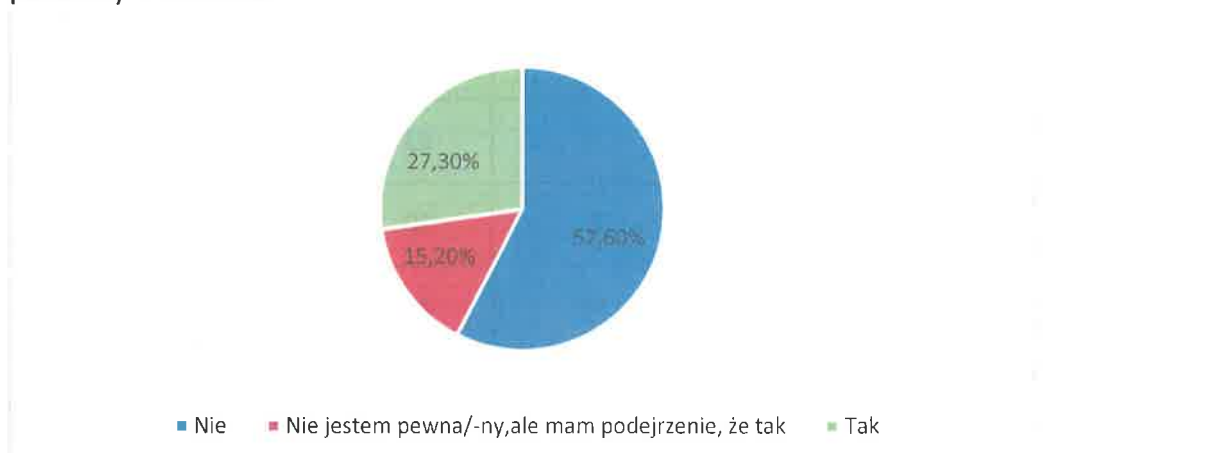
Jak podała młodzież poddana badaniu, w przypadku zjawiska przemocy większość badanych nie ma takiej wiedzy co do możliwości uzyskania pomocy. Z badań wynika, iż 41 młodych osób – 55,4%

ankietowanych podało, że nie wie, gdzie można uzyskać pomoc, a 33 (44,6%) określili, że wiedzą, gdzie uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy.

Druga część diagnozy dotyczyła osób dorosłych. Badając świadomość społeczną w zakresie różnych problemów społecznych, zadano pytanie dotyczące przemocy. Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie podjętego działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Zadane zostało pytanie: Czy w Twoim otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”), które doświadczają przemocy w rodzinie?

Wykres 7. Czy w Twoim otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”), które doświadczają przemocy w rodzinie?

Spośród badanych:

- 18 osób, tj. 27,3% ogółu badanych, wskazało, że zna osoby doświadczające przemocy,
- 38 osób (57,6%) nie zna takich osób,
- 10 osób (15,2%) odpowiedziało, że nie ma pewności, ale podejrzewa, że osoby znane w otoczeniu doświadczają przemocy.

Kolejne z pytań badawczych dotyczyło przekonań osób dorosłych dotyczących zachowań przemocowych wobec dzieci.

Tabela 6. Przekonania osób dorosłych dotyczących zachowań przemocowych wobec dzieci

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dać klapsa	6	15	19	26
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek	1	6	16	43
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem	23	21	16	6

Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości	1	3	14	48
--	---	---	----	----

Powyższe odpowiedzi wskazują na to, że znaczna większość osób poddanych badaniu uważa, że stosowanie przemocy wobec dzieci nie jest „metodą wychowawczą”. Jakiegokolwiek akty agresji czy przemocy wobec dzieci są czynem zabronionym, pozostawiają długotrwałe ślady w psychice młodych ludzi, jednocześnie istnieje duże prawdopodobieństwo, że będą one powielane przez nich w ich własnym życiu, np. w szkole wobec rówieśników, w rodzinie wobec osób bliskich.

Pytanie kolejne zadane osobom dorosłym dotyczyło świadomości mieszkańców gminy Zbuczyn na temat przemocy w rodzinie.

Tabela 7. Świadomość mieszkańców gminy Zbuczyn na temat przemocy w rodzinie.

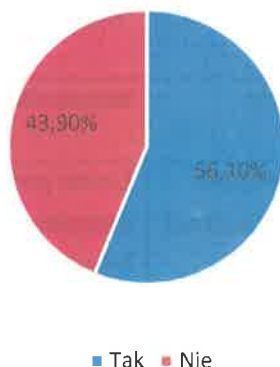
Twierdzenie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol	27	33	5	1
Przemoc w rodzinach zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego	2	10	27	26
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta jak i mężczyzna	37	25	2	2
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać	-	-	14	52
Przemoc jest tylko wtedy, kiedy są widoczne ślady na ciele ofiary	-	-	11	55
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych	7	2	5	52

Znaczna część osób ankietowanych (60 osób, tj. 90%) twierdzi, że zachowania przemocowe wynikają z nadmiernego spożywania alkoholu, ale zwrócić uwagę należy, że nie tylko. Zjawisko przemocy może wystąpić w każdej rodzinie, nie tylko takiej z problemem alkoholowym.

Budujące jest to, że ankietowani są świadomi, że w sytuacji przemocy w rodzinie zasadne jest interweniowanie policji, bo przemoc to nie tylko znaki na ciele. Często występuje przemoc psychiczna, która nie jest widoczna.

Kolejne pytanie brzmiało: Czy wie Pani/Pan, gdzie można uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy w rodzinie, w Pani/Pana rejonie zamieszkania?

Wykres 8. Czy wie Pani/Pan, gdzie można uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy w rodzinie, w Pani/Pana rejonie zamieszkania?

Osoby biorące udział w ankiecie w większości wiedzą, gdzie można szukać pomocy. Z zebranych danych wynika, iż 37 osób – 56,1% ankietowanych podało, że wie, gdzie można uzyskać pomoc, a 29 osób (43,9%) określili, że nie wiedzą, gdzie uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Podstawowym celem programu jest zmiana zachowań i postaw ofiar przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Nadrzędnym celem projektu jest podejmowanie działań profilaktycznych, ograniczenie problemu przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- a) Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- b) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
- c) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- d) Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Cele programu, działania, realizatorzy, wskaźniki, terminy realizacji.

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Cel 1

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	<p>Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego mającego na celu kompleksową pomoc osobom i rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele. instytucji - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji w Mordach, przedstawiciele placówek oświatowych, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych.</p> <p>Zadania Zespołu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie, – podejmowaniu działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, – inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, – rozpowszechnianiu informacji o instytucjach oraz możliwościach 	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Posterunek Policji w Zbuczynie</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie</p> <p>Kuratorskie służby sądowe</p> <p>placówki służby zdrowia</p> <p>szkoły i placówki oświatowe</p> <p>organizacje pozarządowe</p>	<p>Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart</p> <p>Liczba kontynuowanych procedur Niebieskich Kart</p>	2022 - 2026

	<p>udzielania pomocy w środowisku lokalnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, 			
2.	<p>Działalność grup roboczych do zadań, których należy w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowaniu i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin, zagrożonych wystąpieniem przemocy, - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. 	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Posterunek Policji w Zbuczynie</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie</p> <p>Kuratorskie służby sądowe</p> <p>placówki służby zdrowia</p> <p>szkoły i placówki oświatowe</p> <p>organizacje pozarządowe</p>	<p>Liczba powołanych grup roboczych</p> <p>Liczba posiedzeń grup</p> <p>Liczba osób objętych pomocą grup roboczych</p> <p>Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych</p>	2022 - 2026
2.	<p>Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i medycznej</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania</p>	<p>Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych (ulotki własne, strony internetowe, nadruki własne z informacją)</p>	2022 - 2026

		<p>Przemocy w Rodzinie</p> <p>Posterunek Policji w Zbuczynie</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie</p> <p>Kuratorskie służby sądowe</p> <p>placówki służby zdrowia</p> <p>szkoły i placówki oświatowe</p> <p>organizacje pozarządowe</p>		
3.	Zapewnienie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego i medycznego na terenie Gminy Zbuczyn	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Posterunek Policji w Zbuczynie</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie</p> <p>Kuratorskie służby sądowe</p>	<p>Liczba placówek udzielających pomocy</p> <p>Liczba osób objętych pomocą</p> <p>Liczba udzielonych porad</p>	2022 - 2026

		placówki służby zdrowia		
		szkoły i placówki oświatowe		
		organizacje pozarządowe		

Cel 2

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie do mieszkańców Gminy Zbuczyn

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Diagnoza sytuacji przemocy w rodzinie na obszarze Gminy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Posterunek Policji w Zbuczynie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie Kuratorskie służby sądowe placówki służby zdrowia szkoły i placówki oświatowe organizacje pozarządowe	Liczba sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2022-2026

2.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Liczba programów własnych Liczba osób, którym udzielono porady	2022-2026
----	---	---	---	-----------

Cel 3

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Zgłaszanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno edukacyjnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.	Liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych Liczba osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych	2022 - 2026

2.	Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się osobami stosującym przemoc w rodzinie poradnictwa psychologicznego i terapeutycznego zmierzającego do zmiany wzorców zachowań na terenie gminy Zbuczyn	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.	Liczba placówek udzielających pomoc psychologiczną i/lub terapeutyczną Liczba osób objętych pomocą Liczba udzielonych porad	2017-2021
----	--	---	---	-----------

Cel 4

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności usług

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Organizowanie i prowadzenie szkoleń dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym superwizji.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.	Liczba zorganizowanych szkoleń, superwizji Liczba osób uczestnicząca w szkoleniach, superwizjach Liczba godzin zajęć podczas szkoleń Liczba godzin superwizji	2022 - 2026

2.	Wspieranie kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób w instytucjach pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy lub stosującymi przemoc.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.	Liczba przeszkolonych osób Liczba instytucji uczestniczących w formach kształcenia	2022 - 2026
----	---	---	---	-------------

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- 1) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) osoby stosujące przemoc,
- 3) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 4) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do wzrostu skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie zobowiązany jest do opracowania i przekazania Wójtowi Gminy Zbuczyn corocznego sprawozdania z realizacji Programu.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- form udzielanej pomocy takim osobom;
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba wszczętych i kontynuowanych procedur Niebieskich Kart,
- ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji, ilość osób.

Sprawozdanie będzie zawierało podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym. Określone zostaną również priorytety i trendy w zakresie przyszłych zadań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zbuczyn na lata 2022 – 2026 są środki własne gminy oraz środki pochodzące z innych źródeł.

IX. PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy w rodzinie należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości i sposób życia. Niebagatelną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być zatem skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także kluczowym zagrożeniem dla rodziny.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w

zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Zbuczyn.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zbuczyn na lata 2022-2026 pozwoli na systematyczne i zaplanowane dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów oraz przyczyni się do doskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Ireneusz Chomka